

Eötvös József Kutatóközpont
John Lukacs Intézet
Stratégiai Jövők Kutatási Program

SJKP MŰHELYTANULMÁNYOK

2026/1

Szlovákia bel- és külpolitikai kihívásai, illetve kilátásai a következő öt évben

Szerző: Dr. Pásztor Ladislav, nyugállományú ezredes
Magyar Hadtudományi Társaság

Sorozatszerkesztő: Dr. Demkó Attila

2026. 06. 15.

1. Háttér

Szlovákia a közép-európai térség egyik fiatal állama, amely 1993. január 1-jei önállósodását követően gyorsan és következetesen illeszkedett be a nyugati politikai, gazdasági és biztonsági struktúrákba. Bár a Mečiar-kormányok (1993–1998) demokratikus deficitje átmenetileg az euroatlanti integráció peremére szorította az országot, a későbbi kabinetek sikeresen korrigálták ezt a pályát: 2004-ben sor került a NATO- és EU-csatlakozásra, 2009-ben pedig az euró bevezetésére. Ezek a lépések tartósan rögzítették Szlovákia stratégiai orientációját, ugyanakkor a politikai stabilitás nem vált egyenletesen fenntarthatóvá. Az önállóság óta tizennégy kormány alakult, négy előrehozott parlamenti választást tartottak (1994, 2006, 2012, 2023),¹ és több kabinet (a Mečiar-, Dzurinda-, Radičová- és Heger-kormány) bukása is a mélyebb, máig ható politikai törésvonalakra utal. Ennek fényében a 2025-ös politikai folyamatok is e történeti és intézményi háttér ismeretében értelmezhetők.

2026-ban Szlovákia parlamentáris demokrácia, ahol a köztársasági elnök szerepe elsősorban reprezentatív, míg a végrehajtó hatalom súlypontja továbbra is a kormány kezében összpontosul.² A jelenlegi kabinet mozgásterét erősíti Peter Pellegrini 2024-es elnökké választása, amely kedvező intézményi környezetet teremtett a Smer–Hlas dominálta koalíciónak.³ A politikai rendszer formális működése ellenére jelentős belső feszültségek maradtak fenn. A társadalmi-politikai polarizáció, a gazdaság szerkezeti korlátai – a túlsúlyos autóipari orientáció, a gyenge diverzifikáció és a gazdasági komplexitás csökkenése⁴ – valamint a kedvezőtlen demográfiai trendek (az öregedő népesség és a munkaképes korúak arányának visszaesése) hosszabb távon rendszerszintű kockázatokat hordoznak.⁵

Szlovákia geopolitikai jelentőségét földrajzi helyzete adja; egyszerre része a közép-európai integrációs térnek, illetve az EU és a NATO keleti szárnyának. A tengerpart hiánya és az energiahordozók importfüggősége ugyanakkor tartós sebezhetőségi tényezőt jelent.

¹ „História vlád SR”. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, é. n., <https://www.vlada.gov.sk/vlada-sr/historia-vlad-sr/>.

² „Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky”, *Zákony pre ľudí*, 2025. november 1., <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1992-460>.

³ Peter Pellegrini a Smer-SD-n belüli 2018–2020 közötti belső feszültségek, valamint a párt imázs- és bizalmi válsága közepette döntött az önálló politikai formáció létrehozása mellett, amelyet 2020 júniusában jelentett be, majd 2020. szeptember 11-én Hlas–sociálna demokracia néven hivatalosan is bejegyezték. A párt megalakulását Pellegrini személyes népszerűsége és a Smer-SD-ből való tudatos differenciálódási stratégia tette sikeressé, ami rövid időn belül jelentős választói támogatottságot eredményezett. Forrás: Hynčica, Pavel és Šárovec, Daniel: „Success or Failure of a Newcomer? The Hlas-SD Party as a New Player in the Slovak Party System”. *Czech Journal of Political Science*, 2, 169–187. <https://doi.org/10.5817/PC2024-2-169>.

⁴ „Slovakia”. *The Atlas of Economic Complexity*, é. n., 2025. november 24., <https://atlas.hks.harvard.edu/countries/703>.

⁵ „Slovak Republic”. é. n. *World Bank Open Data*. 2025. november 24., <https://data.worldbank.org/country/slovak-republic>.

2. 2025 főbb belpolitikai eseményei Szlovákiában

2025-ben továbbra is meghatározó maradt a szlovák belpolitikát alakító érték- és orientációs konfliktus a nyugat-euroatlanti elköteleződést támogató, elsősorban ellenzéki pártok, illetve a szuverenista, „minden irányú” külpolitikai megközelítést képviselő kormánypárti szereplők között. A 2023 őszen hivatalba lépő negyedik Fico-kormány kommunikációja a nemzetközi és a hazai térben eltérő hangsúlyokat alkalmaz, ami a hárompárti koalíció (Smer-SD, Hlas-SD, SNS) számára tartós kormányzási és legitimációs kihívásokat eredményezett.

A 2023-as előrehozott választásokat követően a kormány 2024–2025-ben gyors ütemű intézményi és jogi reformokba kezdett. A büntetőjogi csomag felszámolta a Különleges Ügyészséget (Úrad špeciálnej prokuratúry, ÚŠP), csökkentette több gazdasági és vagyon elleni bűncselekmény büntetési tételeit, és rövidített bizonyos elévülési időket.⁶ Noha az Európai Bizottság és az Európai Parlament jogállamisági aggályokat fogalmazott meg,⁷ az Alkotmánybíróság csupán egyes eljárási rendelkezéseket semmisített meg, így a reform lényegi elemei hatályban maradtak.⁸ A rendészeti struktúrák átalakításaként a kormány 2024. szeptember 1-jétől megszüntette a Nemzeti Bűnüldözési Ügynökséget (Národná kriminálna agentúra, NAKA), feladatait pedig három új egységre osztotta fel, a szervezett bűnözés, a drogkereskedelem és a terrorizmus elleni fellépés fókuszáival. Az átalakítást mindvégig élénk szakmai és politikai vita kísérte.⁹

A vagyon elleni bűncselekmények szankciórendszerének korábbi enyhítése hozzájárult ahhoz a társadalmi percepcióhoz, hogy a kisebb értékű lopások kevésbé járnak következménnyel, ami – a statisztikai adatokkal összhangban¹⁰ – a lopások számának kézzelfogható növekedését eredményezte. Erre reagálva az igazságügyi minisztérium – a kis értékű lopások emelkedése és az ellenzék által terjesztett „megéri lopni” narratíva hatása nyomán – a „háromszor és elég” elv visszaállítását javasolta, amely a visszatérő jogsértéseket már a harmadik esetben is bűncselekményként kezeli.¹¹

A közzolgálati médiarendszerben a kormány 2024. június 20-án átalakította a Szlovák Közmédiát (Rozhlas a televízia Slovenska, RTVS), amely Szlovák Közzolgálati Televízió és

⁶ „Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon”, *Zákony pre ľudí*, 2025. augusztus 1., <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>; „Zákon č. 40/2024 Z. z. Novela Trestného zákona”, *Zákony pre ľudí*, 2024. március 11., <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2024-40>.

⁷ „2024 Rule of Law Report: Country Chapter on the rule of law situation in Slovakia”, *European Commission*. 2024. július 24., https://commission.europa.eu/document/download/b4b142ba-2515-49fa-9693-30737384264e_en?filename=56_1_58083_coun_chap_slovakia_en.pdf&utm.

⁸ „215/2024 Z. z. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky”, *Slov-lex*, 2024, augusztus 6., https://static.slov-lex.sk/pdf/SK/ZZ/2024/215/ZZ_2024_215_20240806.pdf.

⁹ „NAKA od septembra nahradia tri útvary, potvrdil policajný šéf”, *Sme*, 2024. augusztus 16., <https://domov.sme.sk/c/23371318/naka-od-septembra-nahradia-tri-utvary-potvrdil-policajny-sef.html>.

¹⁰ „Štatistika kriminality v Slovenskej republike za rok 2025, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky”, *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky*, 2025. november 24., <https://www.minv.sk/?statistika-kriminality-v-slovenskej-republike-za-rok-2025>.

¹¹ „Vláda schválila novelu Trestného zákona: Rázna reakcia na nárast majetkovej kriminality a dezinformačnú kampaň”, *Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*, 2025. november 24., <https://www.justice.gov.sk/aktualne-temy/vlada-schvalila-novelu-trestneho-zakona-razna-reakcia-na-narast-majetkovej-kriminality-a-dezinformacnu-kampan/>.

Rádió (Slovenská televízia a rozhlas, STVR) néven, módosított irányítási és felügyeleti struktúrával működik tovább.¹² Hazai és nemzetközi médiaszervezetek szerint a reform növeli a politikai befolyás kockázatát,¹³ amit szerkesztőségi tiltakozások és munkabeszüntetések is jeleztek.¹⁴ A kereskedelmi szférában a TV Markíza körüli konfliktusok kerültek előtérbe.¹⁵ A csatorna hosszú időn át fontos ellensúlyt képzett az állami médiával szemben, azonban két szerkesztői pozíció megszüntetése, illetve a szerkesztő leváltása feszültséget okozott a szerkesztőség és a tulajdonosi kör között. A médiahelyzetet érintő viták összességében tovább gyengítették a sajtószabadság megítélését.¹⁶

A kulturális politikában Martina Šimkovičová kulturális miniszter intézkedései váltottak ki jelentős szakmai és társadalmi vitát. A reformok érintették a Szlovák Nemzeti Színház és a Szlovák Nemzeti Galéria irányítását,¹⁷ valamint a kulturális támogatási alapok – köztük a Művészeti Alap (Fond na podporu umenia, FPU) és a Kultminor (Fond na podporu kultúry národnostných menšín) – működését.¹⁸ A minisztérium a nemzeti identitás erősítésének szükségességével indokolta az átalakításokat,¹⁹ míg az ellenzék és a szakmai szervezetek

¹² „Zákon č. 157/2024 Z. z. Zákon o Slovenskej televízii a rozhlase”, *Zákony pre ľudí*, 2024. július 1., <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2024-157>.

¹³ „Koniec RTVS. Poslanci NR SR schválili nový zákon o STVR”, *Slovenská televízia a rozhlas*, 2024. június 21., <https://www.stvr.sk/novinky/tipy-z-programu/367532/koniec-rtvs-poslanci-nr-sr-schvalili-novy-zakon-o-stvr>.

¹⁴ „Slovak parliament approves government’s contested public broadcaster revamp”, *Reuters*, 2024. június 20., <https://www.reuters.com/world/europe/slovak-parliament-approves-governments-contested-public-broadcaster-revamp-2024-06-20/>; „Slovak government pushes ahead with move to replace RTVS, dealing fresh blow to media freedom”, *Public Media Alliance*, 2024. április 25., <https://www.publicmediaalliance.org/slovak-government-pushes-ahead-with-move-to-replace-rtvs/>.

¹⁵ „Markíza po Kovačičovom výstupe v závere nedeľnej relácie ruší Na telo”, *Správy STVR*, 2024. május 27., <https://spravy.stvr.sk/2024/05/markiza-po-kovacicovom-vystupe-v-zavere-nedelnej-relacie-rusi-na-telo/>.

¹⁶ Hajčáková, Daniela: „Kovačič zakladá po odchode z Markízy vlastné médium, pridali sa Ghannam a Šišoláková z STVR”, *Sme*, 2024. szeptember 1., <https://domov.sme.sk/c/23377647/michal-kovacic-adel-ghannam-barbora-sisolakova-360.html>; Orviská, Veronika, Hajčáková, Daniela: „Moderátor Viktor Vincze končí v televízii Markíza”, *Sme*, 2025. május 21., <https://www.sme.sk/domov/c/viktor-vincze-tv-markiza>; „Slovakia: Political program of TV Markíza host Michal Kovačič taken off air”, *Mapping Media Freedom*, 2024. május 26., <https://www.mapmf.org/alert/31953>; Hrnčárová, Katarína: „Turbulentný rok v slovenských médiách: Od tlaku politikov cez protesty po štrajkové pohotovosti”, *Trend*, 2024. december 28., <https://medialne.trend.sk/televizia/turbulentny-rok-slovenskych-mediach-tlaku-politikov-cez-protesty-strajkove-pohotovosti>.

¹⁷ „Ministerka kultúry Martina Šimkovičová odvolala generálneho riaditeľa Slovenského národného divadla Mateja Drličku”, *Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky*, 2024. augusztus 6., <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/medialny-servis/aktuality-ministerstva-kultury/ministerka-kultury-martina-simkovicova-odvolala-generalneho-riaditeľa-slovenskeho-narodneho-divadla-mateja-drlicku>; Kizáková, Zuzana: „Vítaza vyberal aj jeho bývalý spoločník vo firme. Výberové konanie v SNG je neplatné”, *Sme*, 2025. február 21., <https://kultura.sme.sk/c/23453700/vyberove-konanie-na-riaditeľa-sng-je-neplatne-clen-komisie-je-v-konflikte-zaujmu-s-vitazom-kralikom.html>.

¹⁸ „M. Šimkovičová vymenovala šesť členov Rady Fondu na podporu umenia”, *Teraz*, 2024. augusztus 15., <https://www.teraz.sk/slovensko/m-simkovicova-vymenovala-sest-cle/815957-clanok.html>; „M. Šimkovičová nevyhovela protestom prokurátora pre menovanie členov Rady FPU”, *Správy STVR*, 2025. május 27., <https://spravy.stvr.sk/2025/05/m-simkovicova-nevyhovela-protestom-prokuratora-pre-menovanie-clenov-rady-fpu/>; „Ministerka kultúry Martina Šimkovičová vymenovala do funkcie riaditeľa Fondu na podporu kultúry národnostných menšín Jána Štovku”, *Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky*, 2025. augusztus 1., <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/medialny-servis/aktuality-ministerstva-kultury/ministerka-kultury-martina-simkovicova-vymenovala-do-funkcie-riaditeľa-fondu-na-podporu-kultury-narodnostnych-mensin-jana-stovku>; „Nový riaditeľ menšinového fondu sa objavil aj vo Fonde na podporu umenia. O jeho zvolení nevieme takmer nič”, *Denník N*, 2025. augusztus 8., <https://dennikn.sk/4785554/novy-riaditel-mensinoveho-fondu-sa-objavil-aj-vo-fonde-na-podporu-umenia-o-jeho-zvoleni-nevieme-takmer-nic/>.

¹⁹ „Rezort kultúry sa musí podľa premiéra vrátiť k posilňovaniu slovenských tradícií a dedičstva”, *Správy STVR*, 2023. november 6., <https://spravy.stvr.sk/2023/11/rezort-kultury-sa-musi-podľa-premiera-vratit-k-posilnovaniu-slovenskych-tradicii-a-dedicstva/>.

politikai befolyásolási kísérletként értékelték azokat. A változtatásokat tüntetések és nyilvános tiltakozások követték.²⁰

A politikai polarizációt tovább mélyítette a 2024. május 15-én Robert Fico miniszterelnök ellen elkövetett merényletkísérlet.²¹ A 72 éves elkövető, Juraj Cintula a nyilvánosság előtt a „szabad kultúra” védelmére és a kormány „kultúrafojtó” politikájára hivatkozott, ám a Szlovák Speciálizált Büntetőbíróság (Špecializovaný trestný súd, ŠTS) ezeket nem tekintette érdemi motivációnak. A bíróság a cselekményt politikai indíttatású terrorcselekményként minősítette, amelynek célja a kormány működésének befolyásolása volt, és Cintulát nem jogerősen 21 év szabadságvesztésre ítélte.²² Az esemény erőteljes társadalmi és biztonságpolitikai vitákat generált,²³ beleértve azt a kérdést is, hogy a radikalizáló retorika milyen mértékben normalizálódik egyes médiaterekben. Ennek emblemikus példáját Peter Schutz, a *Sme* napilap veterán kommentátora szolgáltatta, amikor a Smer-szavazók „dehumanizálását” sürgette. Kijelentését a közélet több szereplője a gyűlöletbeszéd és a politikai uszítás határát súroló megnyilvánulásként értékelte.²⁴

A politikai feszültségeket tovább növelte a poprádi „krétás tiltakozás” és az ehhez kapcsolódó diákmegmozdulások országos hulláma is, amelyet a kormány túlzónak, az ellenzék pedig a szólásszabadság legitim megnyilvánulásának tekintett.²⁵ A tiltakozási forma szimbolikus jelentősége túl nőtt eredeti helyi kontextusán, és a társadalmi elégedetlenség egyik ártalmatlan, mégis látványos eszközévé vált.²⁶

A politikai polarizáció strukturális következményei a törvényhozásban is kirajzolódtak. Ennek egyik legjelentősebb példája a Szlovák Nemzeti Tanács (Národná rada Slovenskej republiky, NRSR) 2025. szeptember 26-án elfogadott alkotmánymódosítása, amely

²⁰ „Protest proti Šimkovičovej: Kultúrna obec a umelci vystúpili proti ministerke”, *Sme*, 2024. augusztus 12., <https://domov.sme.sk/c/23369273/protest-simkovicova-machala-kultura-dnes-minuta-po-minute-online.html>; „Námestie v Bratislave sa opäť zaplnilo. Tisíce protestujúcich žiadali odchod Suska a Šimkovičovej”, *Pravda*, 2024. augusztus 13., <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/720542-protivladny-protest-ps-sas-simkovicova-susko-bratislava/>; „Pred národnou galériou prebieha protest”, *Sme*, 2025. szeptember 11., <https://www.sme.sk/minuta/23543024/pred-narodnou-galeriou-prebieha-protest>.

²¹ Burčík, Matúš: „SIS potvrdila vyšetrovanie atentátu na Fica. Čo o ňom vieme v piatich bodoch”. *Sme*, 2024. október 16., <https://domov.sme.sk/c/23398782/robert-fico-atentat-sis-vysetrovanie.html>.

²² Prušová, Veronika: „Bol to teroristický útok na premiéra Fica. Senát odsúdil Juraja Cintulu na 21 rokov”. *Denník N*, 2025. október 21., <https://dennikn.sk/4919914/bol-to-teroristicky-utok-senat-odsudil-juraja-cintulu-na-21-rokov/>.

²³ „Slováci opäť demonštrovali za proeurópske smerovanie krajiny, Fica vyzvali na odchod. Do Bratislavy prišlo vyše 40-tisíc ľudí”, *Pravda*, 2025. február 7., <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/740222-takmer-50-miest-protivladne-protesty-pokracuju-fico-uz-ohrozuje-nasu-bezpecnost/>; „Protesty na Slovensku”, *Protestuj*, é. n., <https://www.protestuj.sk/>.

²⁴ Onačila, Jozef: „Extrémista Schutz a jeho verejná výzva k politickému násiliu”. *Štandard*, 2025. szeptember 31., <https://standard.sk/1035736/extremista-schutz-a-jeho-verejna-vyzva-k-politickemu-nasiliu>.

²⁵ A „krétás tiltakozás” (kriedová revolúcia) 2024 novemberében bontakozott ki Poprádról kiindulva, amikor diákok és civil aktivisták krétával írt kormánykritikus üzenetekkel fejezték ki elégedetlenségüket Robert Fico politikájával szemben; az akciót követő rendőri intézkedés, majd a tiltakozások országos elterjedése a szólásszabadságról, a politikai befolyásról és a fiatalok közéleti szerepvállalásáról szóló szélesebb társadalmi vitát váltott ki. Forrás: Nemeč, Marek: „Dozvuky dvoch nápisov pred popradskou školou”. *Aktuality*, 2025. november 11., <https://www.aktuality.sk/clanok/kDKsHuv/co-spustili-dva-napisy-pred-popradskou-skolou-a-ake-maju-dozvuky/>.

²⁶ „Polarizácia a Antisystem 2025: Slovensko”, *DEK Inštitút*. 2025. június, <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/07/Polarizacia-a-antisystem-Slovensko-2025.pdf>.

átfogóan átalakította a családra, a nemre és a szülői státuszra vonatkozó alkotmányos keretet: a gyermek szüleit az anya (nő) és az apa (férfi) kategóriájában határozza meg, megtiltja a bérnyaságot, az örökbefogadást elsődlegesen a házaspárok számára tartja fenn, és a kiskorúak intim életére és szexualitására irányuló oktatást a törvényes képviselő előzetes hozzájárulásához köti. A módosítás beemeli a „nemzeti identitás” védelmét is, és rögzíti, hogy az állam kizárólag a biológiai nemeket ismeri el.²⁷ A változtatásokat – a koalíción túl – a Kereszténydemokrata Mozgalom (KDH) és a Szlovákia Mozgalom (Hnutie Slovensko) több képviselője is támogatta, ami átmenetileg tovább mélyítette az ellenzéki tábor megosztottságát.²⁸ A módosítás jelentős bírálatot váltott ki európai és emberi jogi intézmények részéről.²⁹ Az Európai Bizottság pedig 2025 novemberében kötelezettségszegési eljárást indított Szlovákiával szemben az uniós jog elsőbbségét és a „nemzeti identitásra” hivatkozó rendelkezéseket érintő aggályok miatt.³⁰

A Számvevőszék (Najvyšší kontrolný úrad SR, NKÚ) megállapításai nyomán³¹ a kormány napirendre tűzte a COVID-19-pandémiakezelés átfogó felülvizsgálatát, amely – a szakmai és közéleti viták felerősödése miatt – tovább mélyítette a politikai konfliktusvonalakat. A kormánybiztos, Peter Kotlár által összeállítandó jelentés benyújtása többször csúszott,³² miközben a folyamatot átmenetileg a mRNS-alapú vakcinákkal kapcsolatos nyilvános vita időlegesen elvitte a fókuszot. A vita egy vitatott szakmai publikáció nyomán erősödött fel,³³ amelyet a Szlovák Tudományos Akadémia (Slovenská akadémia vied, SAV) kritikával illetett.³⁴ A kormány megrendelésére elkészült, a SAV Biomedicinai Központja által végzett

²⁷ „255/2025 Z. z. Novela Ústavy Slovenskej republiky”. *Zákony pre ľudí*, 2025. november 24., <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2025-255>.

²⁸ Kurila, Matej: „Opozícia sa snaží o zjednotenie. Kľúčové budú rokovania PS a KDH, matovičovci pozvánku nedostali”. *ta3*, 2025. október 12., <https://www.ta3.com/clanok/1015643/opozicia-sa-snazi-o-zjednotenie-po-hlasovani-klucove-budu-rokovania-ps-a-kdh-matovicovci-pozvanku-nedostali>.

²⁹ „Ľudskoprávne organizácie majú obavy, kresťanské inštitúcie sú spokojné. Expert vidí v novele ústavy sporné body”. *Správy STVR*, 2025. szeptember 26., <https://spravy.stvr.sk/2025/09/ludsko-pravne-organizacie-sa-pozmene-ustavy-obavaju-o-ludske-prava-krestanske-institucie-to-povazuju-za-spravny-krok/>.

³⁰ „November infringements package: Key decisions”. *European Commission*, 2025. november 21., https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_25_2481.

³¹ „Správa o výsledku kontroly 2023: Zabezpečenie krízového riadenia štátu počas krízových stavov”, *Najvyšší kontrolný úrad SR*, 2023. november 27. <https://www.nku.gov.sk/documents/33855/1318343/Zabezpe%25C4%258Denie%2Bkr%25C3%25ADzov%25C3%25A9ho%2Briadenia%2B%25C5%25A1t%25C3%25A1tu%2Bpo%25C4%258Das%2Bkr%25C3%25ADzov%25C3%25BDch%2Bstavov.pdf/68bf9474-837f-655e-4c29-8393e22b01a2?version=1.0&t=1711441671994&download=true&objectDefinitionExternalReferenceCode=0a586fbb-bee8-6ca3-0c03-df872452b8c7&objectEntryExternalReferenceCode=b49ec964-6f99-1a7a-8ad4-a4d11cfb4de8>

³² „Splnomocnenec vlády P. Kotlár správu o manažovaní pandémie nepredloží včas, požiadal o odklad”, *Správy STVR*, 2025. június 27., <https://spravy.stvr.sk/2025/06/splnomocnenec-vlady-p-kotlar-spravu-o-manazovani-pandemie-nepredlozi-vcas-poziadal-o-odklad/>.

³³ Fleming, Richard M, Kotlár, Peter és Peková, Soňa: „Quantitative Analysis of Nucleic Acid Content in Spikevax (Moderna) and BNT162b2 (Pfizer) COVID-19 Vaccine Lots”, *Journal of Angiology & Vascular Surgery*, 10(1), https://www.heraldopenaccess.us/article_pdf/11/quantitative-analysis-of-nucleic-acid-content-in-spikevax-moderna-and-bnt162b2-pfizer-covid-19-vaccine-lots.pdf.

³⁴ „Analýzu Petra Kotlára o mRNA vakcínach skritizovala aj SAV: Chýbajú kontroly a dáta sú nedostatočné”, *Správy STVR*, 2025. május 15., <https://spravy.stvr.sk/2025/05/analyzu-p-kotlara-o-mrna-vakcinach-skritizovala-aj-sav-chybaju-kontroly-a-data-su-nedostatocne/>.

független vizsgálat ugyanakkor megerősítette, hogy a vizsgált vakcina-szrzsok maradék DNS-tartalma a nemzetközi biztonsági határérték alatt maradt.³⁵

A gazdaság- és szociálpolitika területén a 2023–2025 közötti időszakot meghatározták Robert Fico negyedik kormányának konszolidációs csomagjai, amelyek célja a súlyosan deficités államháztartás stabilizálása és az EU túlzottdeficit-eljárásának kockázatának mérséklése volt. Az első csomagot az NRSR 2023 decemberében fogadta el; célja több mint 1,5 milliárd euró többletbevétel előteremtése volt, elsősorban rendkívüli banki kölönadók és a jövedéki adók – különösen az alkohol- és dohánytermékek esetében – emelése révén.³⁶ A második konszolidációs csomagot az NRSR 2024 októberében hagyta jóvá. Várható bevételi hatása 2,6–2,7 milliárd euró volt, és számos jelentős adópolitikai módosítást tartalmazott, többek között a társaságiadó-kulcs progresszív sávjainak bevezetését (10% 100 000 euró adóalapig, 21% 100 000–5 000 000 euró között, 24% 5 000 000 euró felett), valamint a gyermekek után járó adóbónusz átalakítását. Az alap áfa-kulcsot 20%-ról 23%-ra emelték, a kedvezményes áfa-kulcsot 10%-ról 19%-ra (az 5%-os nem változott), valamint a kedvezményes kulcsok részleges átrendezése. A csomag ezen felül – a magyarországi szabályozási mintát követve – bevezette a pénzügyi tranzakciós illetéket is.³⁷ A kormány szakpolitikai célként jelölte meg, hogy 2025-re az államháztartási hiányt megközelítőleg 4,7%-os szintre csökkentse, a Költségvetési Felelőségi Tanács (Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, RRZ) azonban – az intézkedések ellenére és a gazdaság lassulását figyelembe véve – legalább 4,9%-os hiányt valószínűsített.³⁸

A harmadik konszolidációs csomagot – amely a 2026-os évre vonatkozó intézkedéseket tartalmazza – az NRSR gyorsított eljárásban, 2025. szeptember 25-én fogadta el. A csomag teljes összege 2,7 milliárd euró, elsődleges prioritása pedig az állami kiadások mintegy 1,3 milliárd eurós visszafogása. A csomagba a személyi jövedelmi és járulékterhek emelése is bekerült mind az egyéni vállalkozók, mind az alkalmazottak esetében, amelyek részben a legmagasabb közjogi méltóságokat – az államfőt, a kormány tagjait és a parlament vezetését – is érintik. Jelentős kompenzációs elemként szolgál a kormány energiaár-támogatási programja, amely a háztartások mintegy 90%-át célozza, és éves szinten 300–500 euró megtakarítást biztosít a családoknak. A kormányzati megtakarítási

³⁵ Achs, Adam, Sedlackova, Tatiana, Predajna, Lukas, Budis, Jaroslav, Bartosova, Maria, Zelnik, Vladimir, Rusnakova, Diana, Melicherikova, Martina, Miklosova, Marta, Gencurova, Veronika, Cernakova, Barbora, Szemes, Tomas, Klempa, Boris, Kopacek, Juraj és Pastorekova, Silvia: „Systematic analysis of COVID-19 mRNA vaccines using four orthogonal approaches demonstrates no excessive DNA impurities”, *Research Square*, 2025. szeptember 1., <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-7340318/v1>.

³⁶ „Zvýšenie daní a odvodov či nižšie príspevky: Poslanci schválili konsolidačný balík pre budúci rok”. *Pravda*, 2023. december 19., <https://spravy.stvr.sk/2023/12/zvysenie-dani-a-odvodov-ci-nizsie-prispevky-poslanci-schvalili-konsolidacny-balik-pre-buduci-rok/>.

³⁷ „Konsolidačný balík prináša významné zmeny v daňovej legislatíve”. *PwC*. e. n., <https://www.pwc.com/sk/sk/danove-a-pravne-novinky/konsolidacia-verejnych-financii.html>.

³⁸ „Rozpočet schválený parlamentom pravdepodobne prekročí plánovaný deficit”. *RRZ*, 2025. január 22., <https://www.rrz.sk/rozpocet-schvaleny-parlamentom-pravdepodobne-prekroci-planovany-deficit-tlacova-sprava/>.

intézkedések nem csupán a központi államigazgatást, hanem az önkormányzatokat is érintették, amelyek így a konszolidációs erőfeszítések fontos helyi végrehajtóivá váltak. Ezzel párhuzamosan jelentősen enyhült a kiskereskedelmi értékesítés tilalma is, amely már csak néhány kiválasztott ünnepnapra korlátozódik (január 1.: a Szlovák Köztársaság megalakulásának napja; Nagypéntek; Húsvétvasárnap; valamint december 24-én 12 óra után és december 25–26-án).³⁹ A harmadik konszolidációs csomag részeként a kormány a nemzeti ünnepek rendjét is módosította: szeptember 1-je (az Alkotmány Napja) és november 17-e (a Szabadságért és Demokráciáért folytatott harc napja) megszűntek munkaszüneti napként, míg 2026-ban kivételesen május 8. (a fasizmus felett aratott győzelem napja) és szeptember 15. (a Fájdalmas Szűzanya ünnepe) sem lesz munkaszüneti nap.⁴⁰

A három konszolidációs csomag társadalmi fogadtatása erősen polarizált volt. A kormány a konszolidációt a közpénzügyek stabilizálásának és a szociális standardok – így a 2026-ban is garantált, de a következő három évben (2026–2028) a 2025-ös szinten befagyasztott 13. nyugdíj – megőrzésének elengedhetetlen feltételeként keretezte. Ezzel szemben az érdekképviselők, a szakmai szervezetek és az ellenzék egy része arra figyelmeztetett, hogy a csomagok aránytalanul terhelik a kis- és közepes jövedelmű háztartásokat, amelyek éves szinten akár 380 eurós többletkiadással is számolhatnak.⁴¹ A reformok emiatt jelentős kritikát váltottak ki; egyes kritikus ellenzéki és civil szereplők értékelések szerint „a demokratikus emlékezet szimbolikus pilléreinek gyengítését, sőt bizonyos esetekben posztszovjet jellegű autoriter mintákhoz való közeledést” láttak bennük.⁴² Noha a kabinet hangsúlyozza, hogy a konszolidációt átfogó állami megtakarítások kísérik, az NKÚ és több elemző intézet rámutatott, hogy a folyamat túlnyomó részt bevételnövelő intézkedéseken alapul, miközben a hosszú távon fenntartható kiadáscsökkentő reformok csak korlátozott mértékben érvényesültek.⁴³

3. A szlovák gazdaság főbb folyamatai 2025-ben

A politikai feszültségek ellenére 2025-ben több kedvező makrogazdasági tendencia is kirajzolódott, amelyek részben ellensúlyozták a költségvetési konszolidáció társadalmi terheit. A gazdasági növekedés ugyan mérsékelt maradt, ám Szlovákia elkerülte a

³⁹ „Parlament schválil 3.balík konsolidácie”. *Ministerstvo financií Slovenskej republiky*, 2025. szeptember 25., <https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/parlament-schvalil-3-balik-konsolidacie-2.html>; Kuníková, Libuša: „Konsolidačný balíček od roku 2026: prehľad opatrení”. *Podnikajte*, 2025. október 20., <https://www.podnikajte.sk/pripravovane-zmeny-v-legislative/konsolidacny-balicek-2026-prehľad-opatreni>.

⁴⁰ Gášpárová, Eva: „Konsolidácia verejných financií od 1. januára 2026”. *Verejná správa*, 2025. október 31., <https://www.vssr.sk/clanok-z-titulky/konsolidacia-verejnych-financii-od-1-januara-2026-2.htm>.

⁴¹ „Balíček (konsolidačných) opatrení na rok 2026”. *RRZ*, 2025. november 10., <https://www.rrz.sk/balicek-konsolidacnych-opatreni-na-rok-2026/>.

⁴² Mikloško, František: „Ficova vláda chce vymazať pád komunizmu z kolektívnej pamäti”. *DennikN*, 2025. szeptember 24., <https://dennikn.sk/4866526/ficova-vlada-chce-vymazat-pad-komunizmu-z-kolektivnej-pamatj/>.

⁴³ „NKÚ kritizuje nedostatočnú transparentnosť pri príprave štátneho rozpočtu na budúci rok”. *STVR*, 2025. október 15., <https://spravy.stvr.sk/2025/10/nku-kritizuje-nedostatocnu-transparentnost-pri-priprave-statneho-rozpoctu-na-buduci-rok/>.

recessziót: 2024-ben 2,1%-os bővülést ért el, míg 2025-re az Európai Bizottság 1,5%-os növekedést prognosztizált.⁴⁴ A foglalkoztatottság továbbra is magas szinten stabilizálódott, a munkanélküliségi ráta pedig történelmi mélypont közelében – 2024 harmadik negyedévében 5,4%, 2025 azonos időszakában pedig 5,3% – alakult, mi tovább erősítette a munkaerőpiac ellenállóképességének megítélését.⁴⁵

2025-ben a külföldi működőtőke-beáramlás szerkezetében tovább erősödött az elektromobilitáshoz és az akkumulátortechnológiához kapcsolódó beruházási irány, amely Szlovákiát az európai elektromosautó-ellátási lánc egyik kulcsfontosságú szereplőjévé tette. Ennek legjelentősebb eleme a Volvo kassai beruházása, amely 2026-tól évi 250 000 elektromos jármű gyártására lesz képes, és várhatóan jelentős regionális multiplikátorhatással jár a beszállítói hálózat számára.⁴⁶ Az elektromobilitási klaszter bővülése – beleértve a kelet-szlovákiai beszállítói kapacitások fejlődését – mérsékelten hozzájárulhat a régió hosszabb távú gazdasági diverzifikációjához.

A szlovák gazdaság autóiipartól való jelentős függőségének kockázataira élesen rámutatott a 2025 augusztusában a Jaguar Land Rovert ért kiterjedt kibertámadás, amely a vállalat nyitrai üzemének teljes leállítását is okozta. A gyártás szüneteltetése közel hat hétig tartott, több ezer dolgozó kényszerült otthon maradni vagy tartalékmegoldásokra (szabadság, áthelyezés), és a pozsonyi kormány felvetette a Kurzarbeit-rendszer igénybevételének lehetőségét is. A vállalat szlovákiai részlege a támadás okozta veszteségeket globálisan „százmillió eurós nagyságrendben” becsüli, míg brit elemzések az Egyesült Királyság gazdaságára gyakorolt összehatást mintegy 1,9 milliárd GBP-re teszik, ami jól érzékelteti az incidens széleskörű kockázatát.⁴⁷ Bár Szlovákiára lebontott pontos kárbecslés nem áll rendelkezésre, a nyitrai üzem többhetes leállása és a beszállítói láncok átmeneti benuványa egyértelműen jelentős költségekkel és foglalkoztatási kockázatokkal járt. Az eset rávilágított a magas automatizációjú – és így Szlovákiában is meghatározó – autóiipari „smart factory” rendszerek digitalizációs sebezhetőségére, valamint elősegítette az ipari kiberreziliencia megerősítését célzó szakpolitikai viták előtérbe kerülését.

A szlovák gazdaság 2025-ben a belső fiskális kiigazítások és a szerkezeti átalakulás mellett több külső eredetű energetikai és klimatikus sokkal is szembesült. Az orosz–ukrán tranzitszerződés lejártával 2025. január 1-jétől gyakorlatilag megszűnt az orosz földgáz

⁴⁴ European Commission: „COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: 2025 Country Report – Slovakia”. *European Commission*, 2025. június 4., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=celex:52025SC0225>.

⁴⁵ Štatistický úrad SR: „Nezamestnanosť”. *Štatistický úrad SR*, é. n., https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/home!/ut/p/z1/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAFiJo8ziA809LZycDB0NLPyCXA08QxwD3IO8TAwNTEz1wwkpiAJKG-AAjgZA_VFgJc7ujh4m5j4GBhY-7qYGno4eoUGWgcbGB07GUAV4zCjIjTDIdFRUBADse0bP/dz/d5/L2dBIS9nQSEh/.

⁴⁶ SARIO: „Why Slovakia”. *SARIO, 2025*, <https://www.sario.sk/sites/default/files/sario-why-slovakia-2025-03-04.pdf>.

⁴⁷ „Kyberútok ochromil automobilku Jaguar Land Rover aj u nás. Firma vyčísluje škody, ľudia zostali doma”. *ta3*, 2025. szeptember 20., <https://www.ta3.com/clanok/1012489/kyberutok-ochromil-automobilku-jaguar-land-rover-aj-u-nas-firma-vycisluje-skody-ludia-zostali-doma>; „Augustový kybernetický útok na automobilku Jaguar Land Rover stál britskú ekonomiku 1,9 miliardy libier”, *Denník E*, 2025. október 22. <https://e.dennikn.sk/minuta/4923544/>.

Ukrajnán keresztüli beáramlása, ami jelentős negatív hatást gyakorolt a szlovákiai Eustream vállalat tranzitbevételeire és a hazai ellátásbiztonság értékelésére, jóllehet a fogyasztói igényeket alternatív irányú importtal fedezni tudták.⁴⁸ A helyzetet tovább bonyolította a horvát JANAF vezeték 2025 októberében bejelentett kapacitáskorlátozása, amely szűkítette a nem orosz eredetű kőolaj beszerzésének lehetőségeit.⁴⁹ A régiós kitettséget ugyanakkor részben enyhítette, hogy Magyarország – Orbán Viktor 2025. októberi, az Amerikai Egyesült Államokban (USA) folytatott tárgyalásait követően – egy évre szóló mentességet kapott bizonyos pénzügyi tranzakciók szankciós korlátozásai alól, ami a MOL-Slovnaft ellátási láncon keresztül közvetetten Szlovákia ellátásbiztonságára is stabilizáló hatást gyakorolt.⁵⁰

Az energiaárak körüli bizonytalanságot tovább növelték az USA 2025-ben elfogadott új szankciós csomagjai, valamint az uniós kibocsátásikvóta-rendszer szigorodása, amelyek tartós költségnyomást helyeztek az energiaintenzív ágazatokra.⁵¹ A reálgazdaság teljesítményét súlyosbította a 2025 nyarán kialakuló, az ország területének mintegy kétharmadát érintő extrém talajnedvesség-hiány, amely mindenekelőtt a gyümölcsstermesztésben okozott jelentős termés kiesést és bevételcsökkenést.⁵² A mezőgazdasági kockázatokat tovább növelték a száj- és körömfájás és az afrikai sertéspestis újabb kitörései, amelyek egyes nagyüzemi állományok kényszervágását tették szükségessé, és szakértői becslések szerint akár több százmillió eurós veszteséget okozhattak az ágazatban.⁵³

E fejlemények összességükben arra mutatnak rá, hogy Szlovákia 2025-ös gazdasági teljesítményét a kedvező makrogazdasági mutatók mögött egyre inkább olyan strukturális tényezők határozták meg, mint az energiafüggőség, a klímaváltozás reálgazdasági hatásai, az élelmiszer-ellátási lánc sérülékenysége és a digitalizációval összefüggő ipari kockázatok. Mindez azt jelzi, hogy a szlovák gazdaság teljesítménye 2025-ben a felszínen kedvező számok ellenére is fokozott külső és belső sebezhetőségekkel szembesült.

⁴⁸ Hríbik, Ladislav. „Zastavenie tranzitu ruského plynu: O koľko peňazí príde Rusko, Ukrajina a Slovensko?”. *SITA*, 2025, január 1., <https://sita.sk/venergetike/zastavenie-tranzitu-ruskeho-plynu-o-kolko-penazi-pride-rusko-ukrajina-a-slovensko/>.

⁴⁹ „Chorvátsky prepravca ropy JANAF podľa Slovnaftu stále nedodal zadržanú ropu”. *SME*, 2025. november 20., <https://www.sme.sk/index/c/chorvatsky-prepravca-ropy-janaf-podla-slovnaftu-stale-nedodal-zadrzanu-ropu>.

⁵⁰ „Výnimka z amerických sankcií pre Maďarsko platí aj pre dodávky ropy do Slovnaftu, uviedla Denisa Saková”. *Správy STVR*, 2025. november 14., <https://spravy.stvr.sk/2025/11/vynimka-z-americkyh-sankcii-pre-madarsko-plati-aj-pre-dodavky-ropy-do-slovnaftu-uviedla-denisa-sakova/>.

⁵¹ „Slovensko môžu zasiahnuť americké sankcie aj emisné povolenky, za ktoré sme v Únii zahlasovali”. *tvnoviny*, 2025. október 26., <https://tvnoviny.sk/ekonomika/clanok/995474-drahsia-ropa-aj-plyn-slovensko-mozu-zasiahnut-americke-sankcie-aj-emisne-povolenky-za-ktore-sme-v-unii-zahlasovali>.

⁵² „Extrémne sucho zasahuje dve tretiny Slovenska, a to najmä západ a juh”. *SME*, 2025. június 30., <https://www.sme.sk/domov/c/extremne-sucho-zasahuje-dve-tretiny-slovenska-a-to-najma-zapad-a-juh>.

⁵³ Tytykalo, Boris: „Slintačka aj mor ošípaných spôsobili veľké škody, štát pripravuje pomoc pre zasiahnutých chovateľov”. *SITA*, 2025, május 6., <https://sita.sk/nasvidiek/slintačka-aj-mor-osipanych-sposobili-velke-skody-stat-pripravuje-pomoc-pre-zasiahnutych-chovatelov/>.

4. Szlovákia külpolitikai és biztonságpolitikai helyzete

A negyedik Fico-kormány hivatalba lépése után a szlovák külpolitikát a „szuverén, minden irányú” irányvonal deklarálása határozta meg, amely a gyakorlatban az Európai Unió fősodratól való fokozatos eltávolodással és a budapesti külpolitikai pozíciókhoz való igazodással járt. A pozsonyi kormány látványos EU-kritikája, a jogállamisági standardok rendszerszintű gyengítése és a Brüsszellel folytatott konfrontáció a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (Recovery and Resilience Facility, RRF) átmeneti befagyasztásához vezetett. Bár az intézkedések zöme a 2024–2025-ös időszakra datálható, a demokratikus normák leépítése az Európai Parlament 2026. május 20-án elfogadott hivatalos állásfoglalásában kapott átfogó nemzetközi elítélést, amelyben az EP – a kohéziós és RRF források végleges zárolását kilátásba helyezve – súlyos aggodalmát fejezte ki a szlovák jogállamiság helyzete és az uniós pénzekkel való szisztematikus visszaélések miatt.⁵⁴ Eközben a kabinet kettős retorikát alkalmazott: az EU Tanácsában többnyire nem vétózott kulcskérdésekben (pl. az Oroszország-ellenes szankciók), miközben belföldön erősen euroszeptikus narratívákat erősített. A külpolitika egészét a Mečiar-korszakból ismerős autonómia-kereső mintázatok visszatérése, az Ukrajna-politikában mutatkozó ambivalencia és a V4-en belüli pozíció újra keretezése jellemezte, továbbá a regionális partnerekhez – mindenekelőtt Magyarországhoz – való igazodás.⁵⁵ A szlovák külpolitika 2024-ben és 2025-ben fokozatosan elmozdult a multilaterális keretektől a bilaterális, szelektív partneri kapcsolatok irányába. 2025-ben a keleti orientáció vált a külpolitika legmarkánsabb vonásává. Fico több moszkvai látogatása a kétoldalú kapcsolatok „újraélesztését” és a békenarratíva erősítését szolgálta, ám ezek egyes EU és NATO vezetők részéről éles kritikát váltottak ki.⁵⁶ A miniszterelnök pekingsi részvétele a második világháború lezárásának 80. évfordulóján tartott katonai díszszemlén, valamint az ehhez kapcsolódó bilaterális tárgyalások a kínai partnerség retorikai felértékelését és a külpolitika súlypontjának kelet felé történő további átrendeződését jelezték.⁵⁷ A nemzetközi fórumokon Szlovákia szerepfelfogását egyre inkább a „kiegyensúlyozó” retorika jellemezte, ami összhangban áll a szlovák társadalom jelentős részében jelen lévő, Nyugattal szembeni fenyegetettségérzettel és a

⁵⁴ „Slovakia: MEPs demand action to protect EU values and the EU budget”. *Europena Parliament*, 2026. május 20., <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20260513IPR43308/slovakia-meps-demand-action-to-protect-eu-values-and-the-eu-budget>.

⁵⁵ Brezányi, Peter: „Yearbook of Slovakia’s Foreign Policy” (1.). *Research Center of the Slovak Foreign Policy Association*, 2025, <https://www.sfpa.sk/wp-content/uploads/2021/08/Yearbook-of-Slovakia-Foreign-Policy-2024-1.pdf>.

⁵⁶ Csanyi, Peter: „Slovakia monthly briefing: Slovakia’s Current Foreign Policy Orientation”. *China-CEE Institute*, 2025, augusztus 25., <https://china-cee.eu/2025/08/25/slovakia-monthly-briefing-slovakias-current-foreign-policy-orientation/>.

⁵⁷ „Robert Fico bol v Číne obkolesený diktátormi z celého sveta. Oslávili koniec druhej svetovej vojny”. *Aktuality*, 2025. szeptember 2., <https://www.aktuality.sk/clanok/Ju7FV1L/online-robert-fico-ako-jediny-lider-unie-ide-na-oslavu-do-ciny-stretol-sa-uz-s-vladimirom-putinom/>.

konfliktusokkal kapcsolatos 'békenarratívák' támogatottságával.⁵⁸ A nyugati partnerekkel való kapcsolattartás ezzel párhuzamosan érzékelhetően csökkent. Fico ritkán vett részt magas szintű EU- és NATO-egyeztetéseken, és több nyugati vezető tudatosan kerülte a kétoldalú találkozókát.

Az európai fősodortól való fokozatos távolodást, valamint a nyugati befolyásgyakorlással kapcsolatos szlovák belpolitikai érzékenységet jól tükrözte, hogy a brit nagykövetet 2025. július 30-án a szlovák külügyminisztérium a 2023-as parlamenti választásokkal összefüggésben felmerült, állítólagos külső befolyás tisztázására hívta be. A megbeszélés azonban mintegy negyven perc után érdemi közlemény nélkül zárult, ami tovább erősítette a Szlovákia és nyugati partnerei közötti diplomáciai párbeszéd visszafogottabbá válásának képét.⁵⁹

Ritka kivételt jelentett Mark Rutte NATO-főtitkár 2025. novemberi pozsonyi látogatása, amely közös sajtótájékoztató és nyilvános nyilatkozat nélkül zárult, tovább erősítve Szlovákia euroatlanti orientációjának háttérbe szorulásáról kialakuló képét. A kormányfő mindeközben hangsúlyozta, hogy Szlovákia szuverén módon dönt védelmi kiadásairól – akár a NATO-elvárásoktól eltérően is –, miközben ugyanakkor felkérte a szlovák légtér megerősített védelmét biztosító szövetségi támogatás fenntartását.⁶⁰ Ez éles kontrasztban állt a 2025. februári Rutte-látogatással, amikor Pellegrini államfő megerősítette a védelmi kiadások 3%-ra emelésének szándékát, és közös sajtótájékoztatót is tartottak.⁶¹

A külpolitikai aktivitást egyre inkább a magyar-szlovák politikai koordináció erősödése, a regionális formátumok újra értelmezése és a „minden irányú” geopolitikai nyitás határozta meg. A V4-en belül Pozsony egyre inkább bilaterális, nem pedig kollektív együttműködési mintákra épített, különösen Magyarország irányába. Ezzel párhuzamosan a pozsonyi kormány a cseh-szlovák kapcsolatok javulását attól tette függővé, hogy a 2025–2026-os politikai átrendeződés során a Babiš-vezette ANO kerül-e kormányra Prágában, mivel a Fiala-kabinettel az Ukrajna-politikai különbségek miatt a kétoldalú viszony tartósan lehűlt.

62

⁵⁸ Hajdu, Dominka és Kligová, Katarína: „Voices of Central and Eastern Europe: Slovakia Country Report”. *GLOBSEC*. 2024, május 27., https://www.globsec.org/sites/default/files/2020-09/Voices-of-Central-and-Eastern-Europe_Slovak-country-report.pdf.

⁵⁹ „Britský veľvyslanec sa u Blanára dlho nezdržal. Po 40 minútach bez slova odišiel”. *TVNOVINY*, 2025. július 30., <https://tvnoviny.sk/domace/clanok/980086-britsky-velvyslanec-sa-u-blanara-dlho-nezdrzal-po-40-minutach-bez-slova-odisiel>.

⁶⁰ „V reprezentačných priestoroch Úradu vlády SR dnes predseda vlády SR Robert Fico privítal GT NATO Marka Rutteho”. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2025. november 18., <https://www.vlada.gov.sk/tlacove-spravy/v-reprezentacnych-priestoroch-uradu-vlady-sr-dnes-predseda-vlady-sr-robert-fico-privital-gt-nato-marka-rutteho/>; „NATO Secretary General to visit Slovakia”. *NATO*, 2025. november 17., <https://www.nato.int/en/news-and-events/events/media-advisories/2025/11/17/nato-secretary-general-to-visit-slovakia>.

⁶¹ „NATO Secretary General visits Slovakia”. *NATO*, 2025. február 20., <https://www.nato.int/en/news-and-events/articles/news/2025/02/20/nato-secretary-general-visits-slovakia>.

⁶² „Fico po voľbách v ČR očekává uklidnění vzájemných vztahů a silnější pozici V4”. *České noviny*, 2025. október 5. Fico po voľbách v ČR očekává uklidnění vzájemných vztahů a silnější pozici V4.

A kül- és biztonságpolitikai vonalon a negyedik Fico-kormány jelentősen visszafogta az Ukrajnának nyújtott hivatalos katonai támogatást, és konfliktuskerülő, egyben szankciókkal szemben szkeptikus hangsúlyokat vitt be az uniós vitákba. Miközben a kabinet megszüntette az állami raktárkészletekből finanszírozott fegyverszállításokat, és az Oroszország elleni további szankciókat következetesen bírálta, Pozsony mindvégig nem blokkolta az Ukrajnának nyújtott uniós multilaterális segítségnyújtást. Feltéve, hogy az nem sértette Szlovákia gazdasági vagy energetikai érdekeit, illetve teret engedett a szlovák védelmi ipar piaci alapú exportjának. A humanitárius támogatás, az aknamentesítő és más nem halálos eszközök szállítása, valamint az ukrajnai menekültek befogadása továbbra is a szlovák szerepvállalás fontos – politikailag kevésbé vitatott – pillérei maradtak.⁶³

Mindezt jól illusztrálja a 2025 őszén bejelentett, Ukrajnának szánt 14. segélycsomag, amelyet a kormány kifejezetten nem halálos, humanitárius és műszaki (elsősorban aknamentesítő) támogatásként határozott meg – ideértve több Božena-típusú aknamentesítő rendszer átadását is. Az ukrán fél emellett egy külön együttműködési keretben a dróndetekciós technológiák és a szlovák védelmi ipari termékek integrálásának lehetőségét is felvetette.⁶⁴ Noha a kétoldalú katonai együttműködés visszafogottá vált, Pozsony és Kijev között rendszeresen zajlottak közös kormányzati egyeztetések, amelyek elsősorban a határátlépési infrastruktúra, az energetikai összeköttetések és a háború utáni újjáépítési projektek összehangolását célozták.⁶⁵ E találkozók – a politikai feszültségek ellenére – hozzájárultak a működőképes munkakapcsolat fenntartásához, és lehetőséget teremtettek arra, hogy Szlovákia szelektíven – döntően nem katonai területeken – továbbra is életképes és releváns partner maradjon Ukrajna számára.

A NATO keleti szárnyának védelmi politikájával összhangban továbbra is jelen van Szlovákiában az Előretolt Többnemzeti Harccsoport (Forward Land Forces Slovakia, FLF SVK), amely Spanyolország vezetésével működik a Lest gyakorlóközpontban. A harccsoport spanyol, cseh, portugál, román és szlovén katonákból áll, és feladata Szlovákia területvédelmi kapacitásainak megerősítése és az elrettentő képesség növelése.⁶⁶

E külső megerősítő mechanizmusok mellett Szlovákia saját védelmi kapacitásainak modernizációja is folytatódik, különösen a légierő képességeinek helyreállítása terén. A még 2018-ban aláírt szerződés alapján folyamatban van az összesen 14 darab F–16 Block 70 harci repülőgép leszállítása. Az átadás a COVID–19-pandémia következményei,

⁶³ Pásztor, Ladislav: „Szlovákia reakciója az orosz–ukrán háborúra”. *Nemzet és Biztonság – Biztonságpolitikai Szemle*, 17(2), 48–63., 2024, <https://doi.org/10.32576/nb.2024.2.4>.

⁶⁴ „Kaliňák obhajuje 14. balík pre Ukrajinu. Priblížil, čo zrejme bude obsahovať 15”. *Pravda*, 2025. október 7., <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/769999-kalinak-obhajuje-14-balik-pre-ukrajinu-priblizil-co-zrejme-bude-obsahovat-15/>.

⁶⁵ „R. Fico: Chceme mať dobré a priateľské vzťahy”. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2025 október 17., <https://www.vlada.gov.sk/tlacove-spravy/r-fico-chceme-mat-dobre-a-priatelске-vztahy/>.

⁶⁶ „Strengthening NATO’s eastern flank”. *NATO*, 2025. november 23., <https://www.nato.int/en/what-we-do/deterrence-and-defence/strengthening-natos-eastern-flank>.

valamint az USA-ban 2023 és 2025 között többször is bekövetkezett szövetségi kormányzati működési leállások miatt érdemi késedelmet szenvedett. Sajtóinformációk szerint jelenleg hét repülőgép érkezett meg Szlovákiába, amelyek fokozatosan rendszerbe állítás alatt állnak. A fennmaradó hét repülőgép várhatóan 2027 végéig kerül leszállításra.⁶⁷ Ez azt jelenti, hogy a teljes műveleti készenlét (Full Operational Capacity, FOC) eléréséig Szlovákia légterének védelmét továbbra is többnemzeti NATO-szövetségesek biztosítják a NATINAMDS (NATO Integrated Air and Missile Defence System) keretében, amely nemcsak kétoldalú megállapodásokra, hanem rotációs légtérelenőrző és készenléti repülésekre is épül.⁶⁸ 2023 szeptemberétől Németország is részt vesz a szlovák légtér megerősített védelmében Eurofighter Typhoon vadászgépekkel, kiegészítve a cseh és magyar kétoldalú hozzájárulást.⁶⁹ Csehország és Magyarország a NATINAMDS-kereten belül továbbra is kétoldalú megállapodások alapján járul hozzá a szlovák légvédelmi készenléti szolgálathoz.⁷⁰ Lengyelország – a 2022-ben kötött kétoldalú megállapodás értelmében – 2024-ig aktívan részt vett Szlovákia légterének védelmében, de 2025-re vonatkozóan nem található megbízható nyilvános adat a szerződés meghosszabbításáról.⁷¹ Ennek ellenére Lengyelország továbbra is tagja a NATINAMDS kollektív légtérelenőrzési rendszerének, így nem zárható ki, hogy továbbra is közvetetten hozzájárul a szlovák légtér védelméhez. A negyedik Fico-kormány védelmi politikáját pragmatikus kettősség jellemzi: miközben fenntartja a NATO-val és az USA-val való stratégiai együttműködést, egyre nagyobb hangsúlyt helyez a nemzeti védelmi autonómiára, valamint a hazai hadiipari kapacitások megerősítésére. Kiemelt fejlesztési irányként azonosítható a 155 mm-es löszergyártás, az önjáró tüzérségi eszközök, valamint a repüléstechnikai karbantartó és javító infrastruktúrák bővítése.⁷² Ezt a szemléletet tükrözik a Csehországgal és Lengyelországgal kötött kétoldalú haditechnikai megállapodások is, amelyek közös gyártási programokat,

⁶⁷ 2025, október 2). „Na Slovensko dorazili dve nové F-16. Spolu ich už máme sedem, zvyšok príde v najbližších rokoch”. *ta3*. 2025, október 2., <https://www.ta3.com/clanok/1014311/na-slovensko-dorazili-dve-nove-f-16-spolu-ich-uz-mame-sedem-zvysok-pride-v-najblizsich-rokoch>; „Shutdown oneskoril dodávky americkej vojenskej techniky na Slovensko”. *Denník N*, 2025. november 12)., <https://dennikn.sk/minuta/4964821/>.

⁶⁸ „Ochrana vzdušného priestoru - systém NATINAMDS”. *Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*, é. n. <https://www.mosr.sk/ochrana-vzdusneho-priestoru-system-natinamds/>.

⁶⁹ „Protection of Slovak airspace strengthened by German Air Force Eurofighter Typhoon fighter jets from 1 September 2023”. *Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*, 2023. szeptember 1., <https://www.mosr.sk/53291-en/od-septembra-posilnuju-ochranu-slovenskeho-vzdusneho-priestoru-aj-lety-nemeckych-stihacich-lietadiel-eurofighter-typhoon/>.

⁷⁰ „Ministři obrany ČR a SR podepsali deklaraci o ochraně vzdušného prostoru Slovenské republiky”. *Ministerstvo obrany České republiky*, 2024. december 12., <https://mocr.mo.gov.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ministri-obrany-cr-a-sr-podepsali-deklaraci-o-ochrane-vzdusneho-prostoru-slovenske-republiky-255636/>; „Magyarország nemcsak saját, hanem Szlovákia légterét is őrzi.” *Honvédelem*, 2024. október 22). <https://honvedelem.hu/hirek/a-magyar-gripenek-jovore-is-vedik-szlovakia-legteret.html>.

⁷¹ „A visit to Slovakia by President Karol Nawrocki.” *Oficjalna Strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej*, 2025, november 5. <https://www.president.pl/news/a-visit-to-slovakia-by-president-karol-nawrocki%2C109798>.

⁷² „Minister R. Kaliňák ocenil prínos novej plniacej linky pre veľkokalibrovú muníciu vo VOP Nováky.” *Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*, 2024. augusztus 23. <https://www.mosr.sk/54742-sk/minister-r-kalinak-ocenil-prinos-novej-plniacej-linky-pre-velkokalibrovu-municiu-vo-vop-novaky/>; „Nová budúcnosť pre Letecké opravovne Trenčín”. *Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*, 2025. április 4., <https://www.mosr.sk/55313-sk/nova-buducnost-pre-letecke-opravovne-trencin/>.

technológiai transzfert és egy integrált regionális védelmi ellátási lánc kiépítését célozzák.⁷³ A 2024–2025-ös időszak legjelentősebb tényleges beszerzése a két darab Bombardier Global 5000 típusú személyszállító repülőgép volt, amelyeket katonai szállító és egészségügyi evakuációs célokra konfigurálnak át. Emellett előrehaladott tárgyalások folynak brazil gyártású KC-390 teherszállító repülőgépek esetleges beszerzéséről is.⁷⁴ A légvédelmi és légtérelőőrzési képességek korszerűsítése terén Szlovákia már 2021-ben döntött tizenhét darab 3D-s rádiólokátor megvásárlásáról, amelyeket a negyedik Fico-kormány 2024-ben egy újabb, jelentős volumenű döntéssel egészített ki; jóváhagyta a tisztán izraeli fejlesztésű Barak MX légvédelmi rendszer több ütegének beszerzését. A két program együttes értéke megközelíti a háromnegyed milliárd eurót.⁷⁵

A védelmi tárca az Európa biztonságát az európai védelmi ipar megerősítése révén szolgáló cselekvési eszköz (Security Action for Europe, SAFE) keretében Szlovákia számára elkülönített több mint 2,3 milliárd eurós hitelkeret felhasználásával kilenc kiemelt fejlesztést kíván végrehajtani. Ezek között szerepelnek a cseh gyártmányú Tatra T-815 N3G logisztikai járművek, a svéd CV90 lánctalpas gyalogsági harcjárművek, a SkySense radarhálózat, valamint 155 mm-es mobil tüzérségi rendszerek beszerzése, amelyek célja a nemzeti logisztikai önállóság és az interoperabilitás erősítése a NATO-keretrendszerén belül.⁷⁶ A mobilitási prioritások közé tartozik a vasúti és közúti infrastruktúra katonai célú fejlesztése is, amelyhez Szlovákia 2025 novemberében csatlakozott, és amely az észak- és közép európai katonai mozgások gyorsítását célozza a régióban.⁷⁷

A kormány továbbá támogatja a civil-katonai kettős célú beruházásokat, így a pozsonyi és eperjesi katonai kórházak megépítését, valamint a duális szakképzési programok fejlesztését, amelyek finanszírozása a védelmi költségvetés keretén belül történik.⁷⁸ A védelmi miniszter, Rober Kaliňák szerint a stratégiai beszerzések és ipari fejlesztések

⁷³ „Nové rozmary spolupráce rezortov obrany Slovenska a Česka”. *Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*, 2025. március 6., <https://www.mosr.sk/55248-sk/nove-rozmary-spoluprace-rezortov-obrany-slovenska-a-ceska/>; „Štyri piliere vzájomnej spolupráce s Poľskom”. *Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*, 2025. február 24., <https://www.mosr.sk/55233-sk/styri-piliere-vzajomnej-spoluprace-s-polskom/>.

⁷⁴ „Kaliňák ide úplne nové lietadlá za 46 miliónov modifikovať. Mikulec: Osobná hračka ministra”. *Pravda*, 2025. február 19., <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/741633-kalinak-ide-uplne-nove-lietadla-za-46-milionov-modifikovat-mikulec-osobna-hracka-ministra/>.

⁷⁵ „Stále sa čaká na radary z Izraela: PS kritizuje, že sa vec nehýbe. R. Kaliňák tvrdí, že málokteré systémy sú dodané načas”. *Správy STVR*, 2025, március 4., <https://spravy.stvr.sk/2025/03/stale-sa-caka-na-radary-z-izraela-ps-kritizuje-ze-sa-vec-nehylbe-r-kalinak-tvrdi-ze-maloktere-systemy-su-dodane-načas/>.

⁷⁶ „Informácia o projektoch na financovanie z úverového nástroja SAFE v oblasti obrany”. Úrad vlády Slovenskej republiky, 2025. november 26., <https://rokovania.gov.sk/download.dat?id=F4120A82072D4F3BAD9A704B8F806E91-A94463E17A7EC34D53AB13B22C2904EF>.

⁷⁷ „Osem európskych krajín vrátane Slovenska uzavrelo dohodu o posilnení vojenskej mobility”. *Denník N*, 2025. november 14., <https://dennikn.sk/minuta/4970105/>.

⁷⁸ „Ako vzniká najväčší zdravotnícky projekt súčasnej vlády: Novú nemocnicu chcú postaviť rýchlo, štát sa spolieha na armádne pozemky”. *Pravda*, 2025, május 1., <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/750373-sasko-a-kalinak-chcu-postavit-novu-nemocnicu-co-najskor-bratislava-zamer-vita-upozornuje-vsak-na-hroziace-problemy/>; „Výstavba vojenskej nemocnice v Prešove pokračuje podľa plánu”. *Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*, 2025. január 20., <https://www.mosr.sk/55132-sk/vystavba-vojenskej-nemocnice-vpresove-pokracuje-podla-planu/>; „Deň úspešných príbehov na východe Slovenska - minister obrany R. Kaliňák navštívil Sninu, Sečovce a Strážske”. *Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*, 2025. apríl 10., <https://www.mosr.sk/54865-sk/den-uspesnych-pribehov-na-vychode-slovenska-minister-obrany-r-kalinak-navstivil-sninu-secovce-a-strazske/>.

meghatározó részét a nemzeti önellátás hosszú távú célja vezérli.⁷⁹ Ugyanakkor az ellenzéki médiumok és kormánykritikus elemzők többször is rámutattak arra, hogy a védelmi közbeszerzések jelentős része titkosítottan vagy közbeszerzési eljárások mellőzésével történt, ami a 2024–2025 közötti időszakban tartós transzparencia-deficitet eredményezett a védelmi szektorban.⁸⁰

A biztonság növelése érdekében 2025 júliusától Szlovákia átalakította az addig igencsak hiányosan működő katonai tartalékos rendszerét, amely tartós strukturális problémákkal küzdött, és ennek következtében nem volt képes érdemi műveleti támogatást nyújtani a fegyveres erők számára. E hiányosságok miatt 2025 júniusában átfogó reformcsomagot fogadtak el, amelynek keretében megalakult a Nemzeti Védelmi Erő (Národné obranné sily), és új jogi kategóriákat vezettek be a tartalékos rendszerben. A műveleti, a készenléti és a védelmi tartalékosok (operačné, branné a pohotovostné zálohy). A reform egyúttal létrehozta a csendőrséget (žandársky zbor) is, amely a katonai rendészet (vojenská polícia) alárendeltségében az állami rendőrség tehermentesítését és kiegészítő támogatását célozza.⁸¹

A belső biztonságpolitika területén, a bel- és külpolitikai események mellett kevesebb figyelmet kapott a korábban említett, 2023-ban megjelent NKÚ-jelentés. A dokumentum rámutatott, hogy Szlovákia válságkezelési rendszere a 2020–2022 közötti időszakban jelentős strukturális és koordinációs hiányosságokkal működött, ami akadályozta a pandémiára és az egyéb krízishelyzetekre adott hatékony állami reagálást. A jelentés feltárta a hatásköri összehangoltság hiányát, az elavult válság- és lakosságvédelmi terveket, valamint az új típusú fenyegetésekre való gyenge felkészültséget, és gyorsabb, átláthatóbb, összehangoltabb döntéshozatalt javasolt a rendszer megerősítésére.⁸² A jelentés megjelenését követően a belügyminisztérium több területen megkezdte a válságkezelési mechanizmusok korszerűsítését,⁸³ és 2025. január 1-jén hatályba lépett az új kritikus infrastruktúra védelméről szóló törvény, amely felváltotta a korábbi – 2011-ben

⁷⁹ „Minister R. Kaliňák: Hlavným kritériom budovania nášho obranneho priemyslu musí byť sebestačnosť”. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2024. november 22., <https://www.mosr.sk/54971-sk/minister-r-kalinak-hlavnym-kriteriom-budovania-nasho-obranneho-priemyslu-musi-byt-sebestacnost/>.

⁸⁰ Mesežnikov, Grigorij: „2023 Early Parliamentary Elections in Slovakia”. *Südosteuropa Mitteilungen*, 64(01), 21–34., <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1231721>; Šnidl, Vladimír: „Ďalší Kaliňákov nákup smeruje k tomu, že bude bez súťaže. Pôjde o 20-tisíc pušiek”. *Denník E*, 2025. szeptember 29., <https://e.dennikn.sk/4871826/dalsi-kalinakov-nakup-smeruje-k-tomu-ze-bude-bez-sutaze-pojde-o-20-tisic-pusiek/>.

⁸¹ „150/2025 Z. z. Zákon o niektorých opatreniach na zvýšenie odolnosti Slovenskej republiky v oblasti obrany a bezpečnosti, o brannej povinnosti”. *Zákony pre ľudí*, 2025. július 1., <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2025-150>; Pásztor, Ladislav: „Military Reserve Forces on NATO's Eastern Flank: Comparative Perspectives of the Visegrád Four and Romania”, *16th International Scientific Conference – National and International Security 2025*, 2025. október 23., https://www.researchgate.net/publication/397561618_Military_Reserve_Forces_on_NATO's_Eastern_Flank_Comparative_Perspectives_of_the_Visegrad_Four_and_Romania;

„Ministerstvo obrany počíta s nasadením žandárov do konca roka”. *Postoj*, 2025. november 26., <https://www.postoj.sk/184933/dnes-treba-vediet>.

⁸² Najvyšší kontrolný úrad SR: i. m.

⁸³ „Rezort vnútra upozorňuje na potrebu modernizovať krízové riadenie”. *SME*, 2025. november 25., <https://www.sme.sk/domov/c/rezort-vnutra-upozornuje-na-potrebu-modernizovat-krizove-riadenie>; Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: „Manažment krízového riadenia na Slovensku”. *Žilinská univerzita v Žiline*, 2025. október 15., https://fbi.uniza.sk/uploads/Dokumenty/weby/rks-archiv/2025/RKS_2025_Prezentacie_a_postery.zip.

elfogadott – szabályozást, és jelentősen kibővítette a felügyeleti és védelmi kompetenciákat.⁸⁴

Szlovákiát 2025 elején egy kiterjedt kibertámadás érte, amely az ingatlan-nyilvántartásért felelős földhivatali informatikai rendszereket bénította meg, és tartós működési zavarokat okozott az elektronikus szolgáltatásokban és az ingatlanpiac működésében.⁸⁵ Ugyanakkor több, elsősorban technikai jellegű közigazgatási digitalizációs és modernizációs lépés is megvalósult. Kiemelhető a központi közigazgatás egyes digitális rendszereinek korszerűsítése, amely a közbeszerzések átláthatóságát és a közigazgatási ügyintézés gyorsaságát növelte. Több járási hivatalban bevezetésre került az elektronikus dokumentumkezelés új platformja, és megkezdődött a helyi közigazgatás informatikai rendszerének egységesítése.⁸⁶ Mindezzel párhuzamosan 2024-ben és 2025-ben tömeges, e-mailben érkező bombafenyegetések érték a szlovákiai iskolákat. 2024 májusában több száz intézményt kellett ideiglenesen kiüríteni, amelyeket a hatóságok nagy valószínűséggel kibertámadásként és egy szélesebb, hibrid jellegű művelet részeként értelmeztek. Ennek nyomán 2025-ben nemzetközi nyomozás indult a fenyegetések feltételezett, Oroszországhoz köthető megrendelői háttérének feltárására.⁸⁷

5. Forгатókönyvek 2026–2030

A 2026–2030 közötti időszak lehetséges alakulását több, már a 2024–2025-ös folyamatokban kirajzolódó politikai, társadalmi és gazdasági tendencia határozhatja meg. Az egyik lehetséges pálya a külpolitika további, fokozatos keleti orientációja, amelyet a moszkvai és pekingi látogatások, valamint a csökkenő uniós és NATO-s részvétel már előre jeleztek. Ezzel párhuzamosan fennáll a kiegyensúlyozó, kettős külpolitika forгатókönyve is, amelyben a kormány gazdasági racionalitásból fenntartja az együttműködést a nyugati partnerekkel, miközben retorikailag továbbra is – saját választói bázisát megszólítva – a szuverenista narratívát követi.

Ebből a szempontból a 2026. áprilisi magyarországi parlamenti választások eredményei – különösen a hagyományos parlamenti pártstruktúra átrendeződése – új helyzetet teremtenek, és megkérdőjelezik a korábbi politikai minta másolhatóságát. Bár a IV. Fico-kormány külpolitikai és retorikai elköteleződése (amelyet a miniszterelnök legutóbbi, 2026.

⁸⁴ „Zákon č. 367/2024 Z. z. Zákon o kritickej infraštruktúre”, *Zákony pre ľudí*, 2025. január 1., <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2024-367>.

⁸⁵ „Ani pol roka po útoku na kataster nevieme, o aký útok vlastne išlo”. *Noviny*, 2025. július 23. <https://www.noviny.sk/slovensko/1087514-ani-pol-roka-po-utoku-na-kataster-nevieme-o-aky-utok-vlastne-islo>.

⁸⁶ „Správa o stave Digitálnej dekády 2025 hodnotí pokrok Slovenska”. *Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky*, 2025. június 20., <https://mirri.gov.sk/aktuality/digitalna-agenda/sprava-o-stave-digitalnej-dekady-2025-hodnoti-pokrok-slovenska/>.

⁸⁷ Folentová, Veronika: „Bombové vyhrážky boli zrejme kybernetickým útokom. Školy otvoria, budú ich strážiť policajti”. *Denník N*, 2024. május 8., <https://dennikn.sk/3980288/bombove-vyhrazky-boli-zrejme-kybernetickým-útokom-skoly-otvoria-budu-ich-strazit-policajti/>; „Police detain Ukrainian for Czech and Slovak school bomb threats, Russian financing suspected”. *Reuters*, 2025. július 16., <https://www.reuters.com/en/police-detain-ukrainian-czech-slovak-school-bomb-threats-russian-financing-2025-07-16/>.

május 8-i moszkvai látogatása is megerősített⁸⁸) rövid távon valószínűtlenné teszi a budapesti események közvetlen szlovákiai adaptációját, a magyarországi politikai dinamika egyfajta levont tanulságként hathat a hazai politikai színtérre. Ez a hatás azonban reálisan csak a 2027 őszi esedékes szlovákiai parlamenti választások után valósulhat meg, amennyiben a jelenlegi ellenzék kapna kormányzati mandátumot. Ugyanakkor egy ilyen forgatókönyv esetén is számolni kell a jövőbeli kormánykoalíció belső fragmentáltságával (a Matovič-féle párt megkerülhetetlensége), valamint a Magyar Szövetség és a radikális Republika párt parlamenti pozícióiból fakadó bizonytalanságokkal.⁸⁹

A belpolitikai pályákat vizsgálva reális kimenet lehet a koalíció „kényszerstabilitása”; A belső feszültségek és ideológiai különbségek ellenére a kabinet deklarált célja a mandátum 2028-ig történő kitöltése. Ezzel párhuzamosan az ellenzék – bár továbbra is fragmentált – intenzív kampánytevékenységet folytat, új választói csoportok megszólításával és olyan identitáspolitikai témák napirenden tartásával, amelyek a következő években is stabil politikai törésvonalat képezhetnek. Ide tartoznak a Beneš-dekrétumok jelenkori jogi és politikai értelmezését érintő viták is, amelyek a földtulajdonhoz kapcsolódó eljárások miatt ismét előtérbe kerültek, és mind a kormányzati, mind az ellenzéki kommunikációban mobilizációs potenciállal bírnak. A kérdés kezelése ugyanakkor alapvetően jogi-adminisztratív természetű, és fokozott történelmi, kisebbségi és regionális érzékenységet igényel.⁹⁰

A társadalmi forgatókönyveket várhatóan tovább alakítja a polarizáció tartós fennmaradása és a hibrid fenyegetések erősödése. A földhivatali rendszert érő kibertámadás, valamint az iskolákat célzó bombafenyegetési hullám rávilágított a digitális infrastruktúra sebezhetőségére és a lakossági biztonságérzet törékenységére, ami a következő időszakban fokozott intézményi kapacitásépítést tehet szükségessé.

A gazdasági és demográfiai forgatókönyvek esetében kiemelt jelentőségű Szlovákia strukturális munkaerőpiaci sérülékenysége. Az előregedő népesség és a folyamatos népességfogyás mellett az ország az egyre súlyosbodó „agyelszívási” kihívásokkal is szembesül. Az oktatási minisztérium adatai szerint a külföldön tanuló szlovák diákok aránya 2021-ben jelentősen meghaladta az OECD-, az EU- és a világátlagot, ami hosszú távon munkaerő- és innovációs kapacitásvesztést vetít előre, különösen a magasan képzett fiatalok körében.⁹¹ Emellett az autóipar dominanciája rendszerszintű kockázatot jelent: a

⁸⁸ „Fico sa v Moskve označil za čiernu ovcu Únie, s Putinom chce hovoriť o ‚niektorých praktických problémoch“”. *Sme*, 2026. május 8., <https://www.sme.sk/svet/c/premier-fico-priletel-do-moskvy-na-oslavy-dna-vitazstva-nad-fasizmom>.

⁸⁹ „Prieskum Ipsos: Smer sa priblížil k PS, Demokrati by sa tentoraz do parlamentu nedostali”. *Sme*, 2026. május 22., <https://www.sme.sk/domov/c/prieskum-politických-stran-maj-ipsos-2026>.

⁹⁰ „Fico ignoruje juh Slovenska a klame, rušenie Benešových dekrétov sme nikdy nenavrhlí”. *Progresívne Slovensko*, 2025. november 26., <https://progresivne.sk/fico-ignoruje-juh-slovenska-a-klame-rusenie-benesovych-dekretov-sme-nikdy-nenavrhlí/>.

⁹¹ „Brain drain – Odliv mozgov”. Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky, 2025. július 23., <https://www.minedu.sk/brain-drain-odliv-mozgov/>.

Jaguar Land Rover 2025-ös leállása megmutatta, hogy egyetlen nagyvállalat termelési zavarai is számottevő gazdasági következményekkel járhatnak.

A biztonság- és védelempolitikai forgatókönyveket egyaránt befolyásolják a szlovák fegyveres erők és a nemzetbiztonsági szolgálatok strukturális kihívásai. A szlovák haderő több évtizedes beruházási elmaradással küzd. Az infrastruktúra jelentős része elavult, a modernizáció üteme pedig érzékelhetően elmarad a regionális összehasonlításban tapasztalható fejlesztési trendektől, ami hosszabb távon a műveleti képességek fenntarthatóságát is korlátozhatja. A polgári hírszerzés, a Szlovák Információs Szolgálat (Slovenská informačná služba, SIS) működését ugyanakkor az elmúlt években több, a közbizalmat érintő vita övezte. A Matovič-kormány időszakában kirobbant korrupciós ügyek és a vezetők gyors egymásutánban történő leváltása már korábban is reputációs kockázatot jelentettek, amelyet tovább erősített a szolgálat jelenlegi igazgatója, Pavol Gašpar kinevezését kísérő nyilvános vita. A főigazgató parlamenti kötődése, valamint családi kapcsolata – édesapja, Tibor Gašpar, volt országos rendőrfőkapitány és jelenlegi parlamenti képviselő – több ellenzéki és szakmai szereplő részéről felvetette a szolgálat politikai függetlenségével kapcsolatos aggályokat.⁹² A kinevezéshez kapcsolódó jogértelmezési viták, továbbá a főigazgatót érintő, egyelőre vizsgálati szakaszban lévő közlekedési baleset okozásával kapcsolatos eljárás,⁹³ valamint más, médiában felmerült, hivatalosan nem megerősített információk a SIS körüli bizalmi diskurzus részévé váltak.⁹⁴ Noha ezek jogi lezárása még nem történt meg, a felmerülő kérdések a következő években érdemben befolyásolhatják a szolgálat intézményi stabilitásának és szakmai hitelességének megítélését, és így a nemzetbiztonsági forgatókönyvek alakulását is.

6. Következtetések

A 2024–2025 közötti fejlemények alapján a 2026–2030-as időszak kulcskérdése az állami intézmények rezilienciájának megerősítése lesz. A politikai ciklusokon átívelő, szakmailag stabil intézményrendszer hiánya tartósan korlátozza Szlovákia képességét a külső sokkok – energetikai válságok, kiberincidensek vagy régiós biztonsági feszültségek – kezelésére. A reziliencia növelése egyaránt igényli az intézményi professzionalizálás elmélyítését, a közszolgálati kapacitások bővítését és a kritikus infrastruktúrákba irányuló hosszú távú beruházásokat.

⁹² „Progresívne Slovensko označilo vymenovanie Pavla Gašpara za riaditeľa SIS za naťahovanie sa o funkcie”. *Denník N*, 2024, augusztus 26., <https://dennikn.sk/minuta/4163493/>; „Plukovník SIS vo výslužbe: Pod Gašparom vládne šikana, čistky a nezákonné odpočúvanie”. YouTube – Sme, 2025. november 30. <https://www.youtube.com/watch?v=yVq1u8SOT8M>.

⁹³ „Opozícia vyzýva šéfa SIS Pavla Gašpara na odstúpenie z funkcie”. *Pravda*, 2025. augusztus 31., <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/765179-ps-vyzyva-sefa-sis-pavla-gaspara-na-odstupenie-z-funkcie-pre-viacere-dovody/>.

⁹⁴ „Šéf SIS Pavol Gašpar vysvetľoval svoje kauzy: Odborník hovorí o jasnej nevyzretosti”. *Nový Čas*, 2025. október 20. <https://www.cas.sk/spravy/domace-spravy/sef-sis-pavol-gaspar-vysvetloval-svoje-kauly-odbornik-hovori-o-jasnej-nevyzretosti>.

A társadalmi kohézió eróziója és a politikai polarizáció tartós jelenléte a következő évek egyik legmeghatározóbb kockázati tényezője marad. A bizalomvesztés rendszerszintű következményekkel járhat a jogállamiság működésére, a közpolitikai döntéshozatal minőségére és az igazságszolgáltatásba vetett közbizalomra. A folyamatok kezelésében kulcsfontosságú lesz a politikai szereplők felelősségteljes kommunikációja, valamint a demokratikus intézmények hitelességének megerősítése.

A szlovák gazdaság hosszú távú versenyképessége az elektromobilitási ágazat fejlődése ellenére is sérülékeny mindaddig, amíg az ország nem képes szélesebb körű ipari diverzifikációra és magasabb hozzáadott értékű szektorok fejlesztésére. A 2026–2030-as időszak egyik kritikus kérdése ezért a gazdasági komplexitás növelése és az autóiipari függőség mérséklése lesz.

A külpolitikai folyamatok alakulását 2024-től az EU-val fennálló viták kezelése, a Moszkva felé tett – részben szimbolikus – gesztusok, valamint a regionális együttműködési minták újra strukturálása határozta meg. Mindezt a szuverenista retorika erősödése és a nyugati partnerekkel szemben tapasztalható nagyobb távolságtartás kísérte.

Összességében Szlovákia 2026–2030 közötti fejlődési pályáját egyidejűleg formálják a külpolitikai orientáció dilemmái, a kormányzati stabilitás kérdései, a társadalmi kohézió gyengülése, valamint a demográfiai és gazdasági sérülékenységek. A lehetséges forgatókönyvek közös metszete, hogy az állami kapacitások, az intézményi érzékenységek és a külső geopolitikai környezet kölcsönhatása alapvetően határozza meg az ország mozgásterét a következő években. E folyamatok társadalmi dimenzióját jól példázza, hogy a kormányellenes tüntetéseket rendszeresen a Békét Ukrajnának (*Mier Ukrajine*) civil kezdeményezés szervezi, amely az „Ukrajna támogatásáért és a demokráciáért Szlovákiában. A ti és a mi szabadságunkért” mottóval igyekszik mozgósítani támogatóit.⁹⁵

⁹⁵ „Mier Ukrajine”. *Mier Ukrajine*, é. n., <https://www.mierukrajine.sk/>.